

NOVES FORMES DE PERIODISME A L'ERA D'INTERNET. TRENCANT LES BARRERES DELS CONTROLS

Javier Bauluz

Periodista. Director de *Periodismo humano*

Ponència transcrita, pronunciada en castellà

Jo crec que el títol de la conferència, i de la sèrie de conferències, va una mica en la línia del futur del periodisme i què fer respecte a això. El que faré és explicar-vos molt breument d'on vinc, que en tinc ja 51, són uns quants anys de professió i d'històries, i de coses concretes, i sobretot anar enfocant el negoci que estic fent des de fa molt de temps en una mateixa línia, perquè quan de vegades parlem *Periodismo Humano*, el nou mitjà de comunicació que hem fet, sembla que és un invent nou per fer quelcom diferent, però en realitat me n'adono que porto 30 anys fent o intentant fer aquest periodisme humà i que ara del que es tracta, en tot cas, és de donar-li forma i posar en marxa un projecte concret.

Crec que potser podem començar amb per què un individu que porta 30 anys en el món del periodisme i a diferents llocs, de sobte munta *Periodismo Humano*. Quina és la història, d'on ve, i per què la necessitat de fer i de muntar uns nous mitjans de comunicació. A part d'això, porto organitzant a Gijón, aquest any serà el número quinze, la Trobada Internacional de Foto i Periodisme de Gijón, on fem exposicions i una cosa molt important, un taller per a joves periodistes –ja van uns quants centenars aquests anys- i, gairebé sempre, tots els temes que toquem a Gijón, amb exposicions, amb audiovisuals, amb premis, etc., van emmarcats sempre, o gairebé sempre, en la línia de periodisme amb un enfocament de drets humans. I tot i que abans jo mateix no ho definia, o no ho sabia definir així, aquesta és la realitat del que portem fent a Gijón i jo des de fa força anys.

Quina és la diferència, una de les diferències? Que abans, fa no massa anys, d'alguna manera, la majoria o la gran part dels mitjans de comunicació tradicionals estaven complint part de la seva funció social, o almenys això és el que jo crec, i hi havia encara un paravent que separava la part de la redacció del diari de la part empresarial o de negoci. Fa ja un temps, en una gran part dels mitjans aquest paravent cau, s'autodestruïx, el destrueixen, l'enderroquen, no sé exactament què és el que passa, però qui queda al capdavant del vaixell no és la part periodística, no és la part dels periodistes al servei dels ciutadans com a funció social, sinó més aviat el que importa sobretot és la part dels diners exclusivament, de l'afany de lucre, com a qualsevol empresa. Però això no només es converteix en l'únic i principal objectiu, com ha passat amb tot, amb tot el sistema, que, sota el lema de "tot s'hi val pels diners", l'efecte Madoff -tot s'hi val, enganyar, mentir, trampejar, etc.- aquest mateix efecte que ha tingut lloc a les altres empreses, als bancs, també passa d'alguna manera –estic donant la meua visió del món, no vull que tothom pensi com jo-, es va contagiant aquesta mateixa visió i llavors qui abans era un honrat comerciant que venia les seves coses, feia el seu negoci i vivia d'això, quan el fi és guanyar diners per sobre de tot, passi el que passi i costi el que costi, es comença a convertir jo crec que en periodisme tòxic, en comunicació tòxica, i comença a ser nociu jo crec que per a la salut i per descomptat per a la salut social, per a la salut democràtica, per a la salut mental. I va perdent qualitat, va perdent la seva funció, com deia abans, social, i

comença a explicar-nos el món des d'uns punts de vista si abans sempre estaven i eren la majoria de com estaven sent contats, hi havia abans diguem uns certs forats, unes determinades esclatxes on els periodistes des de dins dels propis mitjans, o els periodistes freelance com puc ser-ho jo, doncs encara trobaven buits, forats, des dels quals explicar històries no amb aquest mateix afany de lucre, històries de gent que no li importa a ningú o a gairebé ningú.

Tot això, en els darrers anys, es va tancant, es va controlant cada vegada més, cada vegada són menys aquests espais, cada vegada són menys per descomptat els diners que s'inverteixen, per dir-ho així, en això, però arriba un moment en què jo crec que ja no hi ha espai, ni que sigui gratis. De fet, nosaltres vam arribar a algunes conclusions ja quan hi ha caps periodístics d'alguns dels grans mitjans que t'estan dient "magnífiques històries, reportatges, fotografies, ho volem publicar tot" però després de sobte ve algú de més amunt, de l'altra part, i diu que no, però no per una qüestió política ni d'escàndol de cap mena sinó senzillament perquè poden molestar als nostres anunciants, per exemple, dels Rolex que surten al costat de les fotos d'uns senyors que tenen la desgràcia de ser pobres i com a tal surten a les fotografies, o per no espatllar-los massa l'esmorzar als lectors. Però també a televisions on et diuen "magnífica aquesta sèrie que heu fet, que esteu acabant, la volem, l'emetem, etc.", van passant els dies, les setmanes, els mesos i allò no acaba de quadrar malgrat que els responsables periodístics, torno a repetir, estan fins i tot abocats i entestats a fer-ho. I al final dius, bé, si voleu, financem nosaltres, la nostra petita productora en aquesta cas, al vostre gran grup mediàtic i ja pagareu quan acabi la crisi, dintre de cinc anys, però emeteu-lo, perquè si us interessa i creieu que és bo i que és útil socialment emetre aquesta història, emeteu-la. Però mai no arriba aquest moment i, al final, et vas adonant de que, és molt senzill, ni que fos gratis, si no es produeixen els diners suficients, ells ni tan sols hi invertiran ni una pesseta i és que sembla que els hi costi diners. Si no té prou morbo, no té prou audiència. Si no té prou audiència, no té prou publicitat. Si no té prou publicitat, no es guanyen prou diners. Llavors, aquest espai, en lloc de dedicar-ho a això, tot i que sigui periodísticament molt bo i socialment molt útil, no interessa perquè no produeix diners. Llavors, prefereixen fer, com s'estan fent, certs productes vestits d'informatius que són absolutament d'entreteniment, jo diria que d'espectacle o fins i tot diria de circ o fins i tot en alguns d'ells utilitzant els més dèbils o els més pobres com a part d'aquest circ, però com a mer espectacle, i vestit a la vegada de "és que així, almenys, surten a la televisió i se sap alguna cosa d'aquesta gent". Bé, doncs quan tot això està succeint, nosaltres anem avançant, anem tenint cada vegada menys espai als mitjans.

Quan comença tota la crisi, no només econòmica sinó de funcionament del model de negoci i quin serà el model de negoci dels mitjans, el primer que fan no és prescindir d'allò superflu sinó fer fora els periodistes, fins i tot fer fora alguns dels millors periodistes dels mitjans, doncs això per descomptat no augmentarà la qualitat del producte periodístic sinó en tot cas, lògicament, la baixarà.

Quan estem en aquest moment en el qual ningú sap per on anirà el periodisme, els mitjans, etc., vam fer un manifest a Gijón, que van firmar periodistes de tot el món, és un Manifest de periodisme i drets humans, una cosa molt senzilla, però de vegades les coses senzilles són fins i tot subversives avui en dia, la qual cosa no deixa de ser realment sorprenent, dir coses tan subversives com que "la Declaració Universal dels Drets Humans ha de ser el marc ètic del periodisme" o que "la independència dels periodistes és vital per a la societat" i "el periodisme és un servei públic als ciutadans que no pot ser sotmès a interessos polítics o econòmics particulars", entre altres coses que són molt bàsiques. Aquest manifest el firma un munt de gent, molts professionals, gent coneguda, molta gent jove, molts joves periodistes, organitzacions socials molt variades (Col·legis de Periodistes, ONG de drets humans, etc.), i no va arribar a més perquè no tenim capacitat realment d'estar tot el dia "perseguint" a més gent, de contactar amb més gent, perquè el signin. Però es deixa obert; hi ha més de mil

signatures, i els comentaris de la gent junt amb la seva signatura van força en la línia del que volem que sigui el periodisme. Per tant, veiem que el que tenim al cap, i que portem fins i tot practicant fa temps, que comencem a posar-li nom, una definició, també té una demanda social, i creiem que cada vegada més creixent, perquè cada vegada hi ha més gent, més periodistes, més ciutadans que volen un periodisme que estigui al servei de la gent i no al servei dels amos dels mitjans que, a la vegada, estan al servei d'altres interessos.

Entre altres coses, si ho penseu –jo almenys ho crec així- l'apreciació social dels periodistes ha baixat en picat en els darrers 15-20 anys. Abans se'ls hi suposava el valor, se suposava que eren honorats, independents, professionals, etc., i crec que avui la majoria de la gent ens veu als periodistes com uns individus que estan al servei d'un amo, al servei d'algú que té els seus propis interessos, i que han de fer el que els hi manin perquè si no es queden, entre altres coses, sense feina. Aquesta és una de les coses que jo crec que està instal·lada a la societat. O si no que són aquests senyors que als matins i a les tardes i fins i tot a les nits, que tenen la paraula “periodista” a la boca, i que són els dels programes del cor, que són els que més reivindiquen la paraula “periodista” i estan molt orgullosos de ser “periodistes”, per fer suposadament el que fan. Els periodistes que tenim una altra visió del món, una altra visió dels periodistes, una altra visió dels objectius que ha de tenir el periodisme, doncs diem, Déu meu, què està passant; i arriba un moment en què dius, jo no faré el que no vull fer, o sóc massa gran i si no puc fer el periodisme que crec i que vull doncs prefereixo muntar una merceria, que segurament m'entretingui molt amb els calaixets dels botons.

I, llavors, arribem a aquesta conclusió, es fa un últim esforç, com dèiem abans, de crear Piraván, una productora de continguts en aquesta mateixa línia que està reflectida en el manifest, en multiformat, en tots els formats diferents, però es tracta de continguts de periodisme de qualitat però amb enfocament de drets humans, però encara pensant que els mitjans poden complir el seu paper almenys de plataforma de difusió i de publicació cap als ciutadans. Quan vam arribar a aquesta conclusió que us deia abans de que ja no hi ha lloc, si els caps periodístics d'aquests propis mitjans, ni tan sols ells tenen el poder de posar el que vulguin, és que estem força pitjor del que podíem pensar. I d'aquí arribem a la conclusió de que o muntem els nostres propis mitjans, la part de la societat que creiem una altra forma i un altre enfocament d'informar, o muntem merceries o passem de tot i deixem la informació en mans de qui està. Per sort, tot això arriba en un moment en el qual per primera vegada a la història de la humanitat ja no hem de passar obligatòriament pel filtre o el beneplàcit del propietari de la rotativa de 1.000 milions de pessetes; perquè fins fa pocs dies, a la premsa, o a la televisió o a la ràdio, només podia tenir un mitjà de comunicació qui tenia molts diners i tenia aquesta eina que deixava que transmetés qui ell volia, d'una manera o altra. Resulta que ara a Internet podem arribar a milions de persones sense haver de passar per aquest filtre econòmic, jo m'estic referint senzillament a allò econòmic, amb tot el que pot significar això. Per tant, si tenim l'experiència i la gent, i creiem que hi ha una demanda social, i tenim unes tecnologies a un cost cent mil vegades menor del que era fa quatre dies, gairebé es converteix en una obligació moral si realment un és periodista i vol fer aquest periodisme i vol estar al servei de la societat –i perdoneu que repeteixi alguns conceptes moltes vegades, però crec que són els bàsics-, doncs creiem que s'ha d'intentar crear un mitjà que faci el que nosaltres volem fer.

D'aquí ve la idea de *Periodismo Humano*, tota una lluita per buscar un nom i al final resulta que és el nom més simple del món, però crec que hem encertat força en la línia. La gent diu, no se li poden posar cognoms al periodisme, però resulta que quan el nom el tenen agafat a qualsevol lloc, crec que està bé saber d'on ets -com era l'anunci aquell de “i d'on ets?”, de Fanta o de Coca-Cola-, doncs nosaltres som de la part humana, per dir-ho així, i l'enfocament el posem sobretot, i aquesta és una de les

coses fonamentals de *Periodismo Humano*, en el que Eduardo Galeano definia com “els ningú”, els que valen menys que la bala que els mata i que, malauradament, insisteixo, ja no tenen espai en els mitjans de comunicació tret de quan moren molts de cop i és inevitable donar la notícia, la notícia i punt, o els converteixen en part de l'espectacle. Si us hi fixeu, tot el dia en els mitjans estan sempre els mateixos, de la mateixa manera, sembla un *dejà vu* continu, pot variar més o menys però sempre surten els mateixos i sempre fan el mateix. Creiem que hi ha milers d'històries diferents per explicar, que es poden explicar des d'un altre punt de vista i això és el que estem fent ara mateix fa un any, i sembla que al menys sí que estem demostrant una cosa que semblava, que tothom deia, esteu bojos, com voleu explicar coses d'aquestes tan desagradables o de drets humans, a la gent li agrada la Belén Esteban i tot això. És una cosa o l'altra, o és Belén Esteban i tot el que significa al voltant, o llavors no val la pena fer res. En només un any pràcticament, sense grans pressupostos sinó més aviat amb molt d'esforç, molt de treball, moltes hores i molt de talent per part dels companys que han estat treballant en això, hem aconseguit que hi hagi centenars, milions de pàgines vistes, i no començaré a jugar a les xifres i al tràfic perquè no volem entrar en aquesta divisió perquè nosaltres no juguem amb Belén Esteban ni amb Cristiano Ronaldo. Si juguem i posem notícies d'ells, puja el tràfic, pugen les visites, però nosaltres el que volem és una altra història i busquem la qualitat, no la quantitat, llavors, no entrem en aquest joc. Però sí que hi ha molta gent, centenar de milers d'usuaris i per exemple a Facebook, que aquesta és una altra de les parts en les quals nosaltres estem treballant -no només a Facebook sinó a totes les xarxes socials, les noves formes de comunicació i interacció amb les lectors-, nosaltres fem una mica el contrari del que es fa a d'altres llocs, volem que els lectors redistribueixin la informació, no siguin simples espectadores sinó que participin en aquest nou ecosistema de la informació que s'està formant, que estem formant i del qual, en gran mesura, els grans mitjans de comunicació encara no s'han assabentat ni per on va, encara segueixen pensant, entre altres coses, que només ells tenen el megàfon pel mànec i ja no se'n adonen de que n'hi ha d'altres, com nosaltres o com qualsevol de vosaltres que ho utilitzi, que ja pot emetre sense necessitar-los a ells. Llavors, es tractava de construir un mitjà digital amb periodisme de qualitat, amb enfocament de drets humans i amb el focus en “els ningú”, a través de les noves tecnologies, buscant el recolzament dels ciutadans per, entre altres coses, redistribuir-lo, etc. Només a Facebook estem arribant a les 34.000 persones que voluntàriament, torno a insistir, sense cap campanya de publicitat externa, ni cara, ni un euro invertit en publicitat, ha anat creixent a un ritme més o menys de 80-90 persones diàriament, pel boca a boca, gent que va comunicant que existeix *Periodismo Humano*, ho passa..., a Twitter igual.

I, estem, un any després d'aquesta aventura, amb tota aquesta gent, amb totes aquestes visites i, sobretot, amb el que fa uns dies, el dia 23 de març, que va ser el primer aniversari d'aquest petit monstre que hem creat, els centenars, jo crec que eren milers, perquè de fet va arribar a ser el més comentat a Twitter durant aquest dia sobre *Periodismo Humano*, i eren els comentaris dels lectors, de la gent. A mi em va sorprendre, la veritat és que m'alegrava molt, però era la primera vegada que jo veia o sentia a tanta gent enamorada d'un diari; gent a la qual li agradava el diari, d'acord, però enamorats... era com una mena de declaració continuada d'amor, d'agraïment. Realment emocionant. Però sobretot tocaven diverses coses i una era –perdoneu-me les lloances, però eren així- “he recuperat la confiança en el periodisme”, “veiem que una altre periodisme és possible”, “ens adonem que és possible fer-ho d'una altra manera”; molts joves periodistes, molts estudiants, també en aquesta mateixa línia: “per fi veiem a algú fer el que a mi m'agradaria fer”, a la qual cosa jo afegeixo que hi ha milers de periodistes que estan segrestats a les redaccions a qui també els agradaria fer però no els deixen i no poden, i són els que encara tenen sort de tenir feina.

Aquí estem, portem ara mateix crec que són sis premis i mig, dic “i mig” amb una mica de broma perquè és d’especial interès, perquè al final quedem només finalistes, era un premi d’ètica, que a més el donaven uns catedràtics d’Ètica, amb la qual cosa hagués estat com un segell de qualitat. Ho dic amb sentit de l’humor. I els altres premis són de diferents àmbits de la societat espanyola, als quals no coneixem, no ens presentem a cap d’ells i no sabem d’on ens han vingut. És a dir, n’hi ha un que ve de la fundació de gays, lesbianes, transsexuals de la Fundació Triángulo; un altre ve de l’Associació de Periodistes d’Almeria; un altre és un premi europeu d’excel·lència a un dels treballs; un altre és l’últim que ens acaben de donar –aquest me’l donen a mi per la creació de *Periodismo Humano*, la qual cosa m’alegra molt que sigui per això, però llavors no és només per a mi- en defensa de les llibertats en mitjans de comunicació, la Societat de Progressistes d’Espanya. Són de diferents àmbits de la societat que sembla que a diferents persones de diferents llocs els està agradant el que estem fent.

I el que estem fent, us puc dir ara mateix això és *Periodismo Humano*; és una cosa molt senzilla, és diària i el que volem és que tingui qualitat, profunditat i que la gent que hi entri, quan surti, sàpiga que quan torni el que expliquem és així i que no ens deixem portar per cap qüestió partidista ni per una opinió pròpia, sinó que la nostra bandera ideològica, el nostre marc ètic, com dèiem en el manifest, és a través del prisma de la Declaració dels Drets Humans. I sembla que, d’alguna manera, ho anem aconseguint. Per començar, veureu que a les seccions no hi ha esports, Déu meu, ¿com és això? Doncs no, malauradament; de vegades traiem alguna notícia de futbol com l’altre dia una que era “qui pagarà els 3.500 milions de pessetes que deuen els clubs de futbol”. Sospito que acabarem sent nosaltres, però bé, com és futbol, ho pagarem encantats i ja està. Però veieu que hi ha Societat, i si entreu veureu que no és exactament el mateix punt de vista de la secció de societat de les passarel·les o coses d’aquestes; Economia vista també des d’un altre punt de vista; però després ja veureu Immigració; Dona; Conflictes; o Cultures, una mica intentant distingir de Cultura, que sempre és parlant d’allò nostre i des del nostre punt de vista; Cooperació. I cada una després té un munt de subdivisions però més o menys indica per on va el tema. Hi ha gent que podria dir, amb el titular que tenim avui, la història que tenim avui, “Els zapatistes...”, ah, aquests són pro zapatistes... i no, senzillament és una història sobre el zapatisme, en el qual hi vaig estar; de fet quan em van donar el Premi Pulitzer jo portava uns mesos allà; havia abandonat el meu ofici per uns moments perquè em semblava que era útil fent una altra cosa i em van contractar de logista de Metges Sense Fronteres per portar-hi mantes, medicines i metges, m’ho vaig passar molt bé, i realment podria ser el meu segon ofici, per exemple, podria haver continuat per aquesta línia; malauradament em van donar el Premi Pulitzer quan era allà i vaig haver de seguir en aquesta feina, però jo realment fa temps que no sé exactament què està passant a Chiapas amb els zapatistes, etc. Bé, doncs la nostra corresponal, Majo Siscar, a Mèxic ens ho explica avui jo crec que molt ben explicat.

Parlem d’Israel, de Palestina, etc.? Com ens deia l’altre dia Carmen Rengel, una d’aquestes joves periodistes, excel·lents, que és la nostra corresponal a la zona, la majoria dels seus col·legues periodistes dels mitjans de comunicació tradicionals que són a Israel o a Palestina no estan publicant res perquè als seus mitjans no els interessa absolutament res, tret que hi hagi una bomba, que hi hagi un no sé què, vull dir, una mica el de sempre, serà notícia o no, però el de sempre. En canvi, tu entres aquí, a veure totes les històries que ens està explicant Carmen Rengel a *Periodismo Humano* gairebé des del començament i jo –també vaig ser-hi, vaig passar cinc anys de la meva vida a Palestina i a Israel cobrint la primera Intifada- al·lucino tots els dies amb les històries, amb com ens les explica, i tant bé que ens les explica, etc. Per exemple, ens està explicat, intentant no fugir, sinó explicar més enllà d’uns bons, els altres dolents, en general s’ha d’odiar a aquests i estimar els altres o viceversa, sinó, per exemple, de tots els grups o de totes les parts de la societat israeliana que no està d’acord amb la política general respecte els palestins duta a terme pels governs diversos d’Israel durant molt de temps; i històries en aquest sentit. Avui tenim una

entrevista que no és de Carmen Rengel perquè la va fer Patricia Simón, la subdirectora de *Periodismo Humano* aquí a Espanya, però és sobre un rabí que explica el món, sent israelià i sent jueu, des d'un altre punt de vista, crec que molt interessant.

Tenim unes onze històries diàries; una portada, tots els dies tindreu una portada amb diferents històries. Avui parlem de la sanitat pública espanyola, finançament i el copagament a través d'uns experts que parlen sobre aquest tema. I una altra cosa que ens sembla molt important, i que és una altra de les coses quan diem que "els ningú" no tenen espai en els mitjans, també ens adonem que la societat civil en el seu conjunt no té espai en els mitjans, tret dels partits polítics, les empreses, etc., però les organitzacions de la societat civil no tenen l'espai que nosaltres creiem que haurien de tenir i la veu que haurien de tenir i, per descomptat, nosaltres creiem que són les millors fonts d'informació en els temes i en els terrenys en els quals són ells els que treballen, perquè per descomptat ¿qui millor coneixerà l'epidèmia de còlera a Haití, per exemple, que Metges Sense Fronteres?, ho sabran millor que jo que sóc periodista i acabo d'arribar-hi. O sigui que, tot i que només sigui com a fonts d'informació per fer altres històries, les organitzacions socials creiem que són absolutament fonamentals. Aquestes coses de pobres, de negres, de cooperació, d'ONG i tal, com que no interessin, no és periodístic, no ven, perquè al final jo he arribat a sentir, no diré on, parlant de cooperació i de comunicació al desenvolupament, a mitjans de comunicació tradicionals periodístics donar la culpa als pobres perquè no saben vendre i fer un paquetet molt apetitós als mitjans perquè així els mitjans puguin, com a espectacle, vendre-ho al seu temps als seus lectors. I dius, Però no s'ha adonat vostè del que està dient? O sigui, ¿que els pobres o les ONG han d'espectacularitzar el que està succeint per a què vostès ho publiquin? Per què així vostès guanyin diners? És força patètic. Tenim una part en la qual totes les històries que periodísticament considerem interessants, amb fonts d'organitzacions socials, del que siguin, de diferents àmbits, doncs intentem, en la mesura de les nostres petites possibilitats –i aquesta és una cosa molt important a tenir en compte- cobrir-les però no només això sinó que volem... de moment hi ha diverses organitzacions que tenen el seu propi espai, amb la seva pròpia veu, dins de *Periodismo Humano*, de la web, tot i que separat de la part periodística. És com la part de societat civil que pot explicar com va el món segons ells i que és una altra de les coses que volem anar ampliant per no només er una plataforma de periodisme professional, etc., sinó que també pot haver un espai on les organitzacions socials puguin fer sentir la seva pròpia veu i, al mateix temps, buscar també fórmules, perquè aquesta és la mare dels ous, perquè tot el que explico és molt maco però després al final arribem a la part del finançament, perquè els periodistes tenim aquest costum horrorós que és que els periodistes també mengem; és una cosa estranya, ¿no? Molt estranya. Llavors, tot i que sigui a Internet, com que el "senyor Google" no ve amb cap xec, doncs entrem a la part de com poder fer aquest periodisme que li agrada a tanta gent, que tanta gent li dóna al "m'agrada" a Facebook, tant de compliment i demés, però que s'ha de pagar els periodistes perquè puguin seguir treballant, a Carmen Rengel se li ha de donar de menjar alguna cosa perquè pugui fer aquests meravellosos reportatges que fa; a Majo a Mèxic, perquè si no deixarem d'existir perquè haurem de treballar a merceries o en altres coses per poder menjar.

Hi ha una cosa que se m'ha oblidat de dir, *Periodismo Humano* no és una empresa, és a dir el seu fi, que és una de les coses que jo crec que d'alguna manera ha pervertit, per dir-ho així, el rumb de gran quantitat de mitjans, que el fi no és l'ànim de lucre, no és estar en borsa, com sembla que ara fins i tot està de moda a la de Nova York, sinó la funció social del periodisme. El nostre objectiu no és fer diners, igual que el de Metges Sense Fronteres no és fer diners però els metges de MSF han de menjar perquè, si no, no poden atendre a la gent. El nostre fi és el fi social de fer el periodisme o de fer una bona informació al servei dels ciutadans i, al mateix temps, de poder menjar per poder fer-ho. Llavors, l'organització és una organització sense ànim de

lucre, el format no és empresa, i per això diem que és periodisme sense ànim de lucre. En realitat, estem intentant inventar o buscar noves fórmules per fer el periodisme original, el periodisme de sempre i, en aquest cas, a través de les noves tecnologies i amb aquest enfocament. Busquem la complicitat amb “Fes-te soci per 1 euro a la setmana”, ningú es morirà per 1 euro la setmana, crec, però resulta complicat perquè tothom pensa que Internet és gratuït per definició i a sobre si nosaltres som tan fanfarrons que no volem que la gent hagi de pagar per veure-ho, que és el que estan fent i el que faran els mitjans en breu, el *New York Times* ja va començar, el *Times* ha començat fa poc. Tot això de la informació gratuïta a Internet s'acabarà com a tal, hi haurà doncs, diguem-ne, el que seran les notícies més d'agència, i la resta ho tancaran la majoria perquè, per començar, estan buscant com tronar a guanyar diners i, sobretot, com tornar a guanyar molts diners. Però tot això canviarà. Nosaltres, a sobre, som tan complicats que pensem que la informació no és una mercaderia qualsevol sinó més aviat que ha de ser un dret i, llavors, pensem que el senyor de Guatemala que no té diners també té dret a tenir una bona informació. Amb la qual cosa, encara ho compliquem més perquè la gent ens doni per una cosa que no volem que li cobrin pel que li donem sinó per a que existeixi, i voluntàriament, i a més per a que un altre senyor de Guatemala, d'Espanya, o de qualsevol altre lloc, pugui tenir també accés a aquesta informació.

Són massa idees al cap i de vegades penso una mica irònicament i dic, potser és que anem nosaltres massa de pressa o som massa moderns, ¿pot ser?, buscant aquests nous camins i intentant fer alguna cosa en concret, perquè si hi ha alguna cosa que m'avorreix sobiranament és queixar-me a la barra dels bars sense fer res. Llavors, prefereixo intentar fer coses en la mesura que es pugui i, en aquest cas, intentar tornar-li al periodisme el lloc que crec que li pertany a la societat, que sigui la societat la que recolzi aquest periodisme, i aquí és on tenim ara el coll d'ampolla. Dius, ¿t'agrada? Sí. T'encanta? Sí. Creus que hauria de continuar existint? Doncs llavors, dóna-li al botó de l'euro. Nosaltres no volem, de moment, i no és la nostra intenció, per descomptat, entrar en el sistema de publicitat, que és el que ha estat funcionant fins ara mateix –i alguns hi ha guanyat molts diners amb ell- perquè creiem que, d'alguna manera, es corre el risc, el mateix risc que ha corregut, que al final sigui una cursa pels diners i no només això sinó que els que imposin també les seves regles siguin els grans anunciants. Perquè per exemple podreu veure la història de José Luis contra el Banc de Santander, podreu veure històries de què passa amb Repsol no sé on, en fi, coses que en altres llocs ni tan sols surten perquè són els que posen els diners per mantenir el mitjà. Nosaltres la línia que volem mantenir és que totes les parts de la societat, siguin organitzacions socials, ciutadans, institucions, fundacions, que creen una informació de qualitat, amb enfocament de drets humans, veraç, honesta, independent, és quelcom tan important com la salut, com l'educació o com la cultura, i que creguin que s'ha d'apostar i recolzar econòmicament un projecte que pot ser aquest o pot ser un altre.

Jo crec que el futur més o menys anirà per aquí. Cada vegada hi haurà més grups de periodistes, o si no hauria d'haver-los, que ja no tinguin, o no tinguem excusa per seguir en la mateixa roda en la qual estem, o hem estat, o s'hi està. I, a través d'aquestes noves eines tecnològiques que ens permeten a un cost molt baix emetre, buscar els diners suficients a la societat per poder menjar i fer aquest periodisme. El nostre enfocament és cap els drets humans, més cap a la part internacional, etc., però això es podrà enfocar cap a la part d'esports, o cultural, o regional, o local... grups de periodistes que es posin a fer realment periodisme en tots aquests àmbits i que busquen el recolzament suficient a la societat, per muntar un diari d'una zona d'una ciutat, o sobre informació municipal d'una ciutat més gran, buscant un altre tipus d'anunciants o de gent que pagui per saber què passa aquí. Jo crec que anirà per aquí i que en gran mesura, al final, es pot produir, però no vull pensar en això, ni estem actuant en funció d'això, l'efecte que una mica humorísticament dèiem a Astúries de que “al plato vendràs arbeyo”, arbeyo és pèsol, llavors “al plat vindràs pèsol”, que és

que al final els continguts periodístics de qualitat, sense esperar a que els grans mitjans vinguin a per ells, produir-los, i tenir la possibilitat de publicar-los, etc. Al final, sospito que els mitjans, que ja no tindran ni la capacitat, perquè hauran fet fora tots els seus periodistes bons o a una gran quantitat, ni la cintura, perquè d'alguna manera la seva estructura té molta menys desimboltura que la que podem tenir nosaltres o altres grups de periodistes, acabaran jo crec, proveint-se de gran part d'aquests continguts de qualitat fets per periodistes, perquè aquesta serà una altra història. També el que intentem és que els periodistes recuperem el control del nostre ofici i que no estigui en mans d'altres gentes que tenen altres assumptes.